

דף פרשת השבוע

תנועת הקיבוץ הדתי

ה' כסלו, 12.11.2010

גיליון מס' 233

שבת פרשת ויצא

מאת אבנר רועי

מאבק על זהות

"ויחלם והנה שלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו"

יעקב אבינו יוצא לדרכו, בורח מאימת אחיו, משאיר מאחריו את הגנתה של אמו וצו אביו בידו - לקחת אשה מפקדן ארם, מבית בתואל. הוא האחראי הבלעדי על מעשיו, על חייו.

ככל בוגר העומד בפני פרשת דרכים, מלווים אותו חששות וחיבוטי נפש. המקרא אינו מפרט לנו מה מתחולל בנבכי נפשם של גיבוריו.

לכל צעיר בתחילת דרכו ישנם 'חלומות' כיצד ייראו חייו העתידיים. והנה גם יעקב חולם את חלומו: ... "שלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ... ומלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" - על פשר החלום ניסו לעמוד פרשנים, הוגים, משוררים וציירים, כשכל אחד מסביר את החלום על פי דרכו.

יתכן כי בהסבר לתמונה זו בה "מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" - אין "בו" מתייחס לסולם אלא ליעקב עצמו. בתוככי נפשו מתרוצצות מחשבות שונות בחוסר מנוחה, בבחינת תנועה של 'רצוא ושוב' כפי שהיא מכונה בקבלה.

בהמשך המראה, בראש הסולם מתגלה ד' ליעקב ומבטיח לו את ירושת הארץ, את ריבוי זרעו והגנה עד שובו. למרות הבטחות אלו והתחושה העילאית של ההתגלות האלוהית, יעקב חש את מצוקת השעה ונזקק ל'נדר' - שאם אכן תיצלח דרכו וישוב בשלום לבית אביו, הוא יוקיר לד' תודה במעשר.

אכן חייו של יעקב בהמשך עמוסי הרפתקאות: הוא לא שב עד מהרה בשלום לבית אביו, יחסים עכורים מתפתחים בינו לבין לבן, הוא נאבק במלאך ד' במעבר יבוק, הוא חושש ומכין עצמו בקפידה לקראת פגישתו הצפויה עם עשיו, ועוד נגזר עליו לחוות את פרשת דינה ולהתאבל על מותה של רחל. לאחר כל זאת 'ביקש לישב בשלוחה וקפץ עליו רוגזו של יוסף'. אך חרף ההתמודדויות הרבות, מתמלאת ההבטחה האלוהית - יעקב מקים משפחה מרובת ילדים, וחוזר לארץ מגורי אבותיו.

בדומה לנפתולי חייו של יעקב, כן בני יעקב מתמרנים בין אימפריות שעלו וירדו חליפות במהלך ההיסטוריה ושנות הגלות הארוכות. גם היום, למרות היותנו יושבים כעם עצמאי בארצו, עדיין קיימת תחושה שאנו נמצאים על גבי סולם עולים ויורדים בו, נאבקים על זהות וקיום רוחני ונזקקים למידת רחמיו של הניצב בראש הסולם.

במחזה הסולם ישנה תובנה כלל אנושית, כפי שהראה בפירושו 'אור החיים: ויצא יעקב' – כל הפרשה תרמוז ענין האדם. ויצא יעקב - היא הנפש בצאתה מעולם העליון ונקרא יעקב על שם יצר הרע הכרוך בעקביו ... 'ויפגע במקום' – שצריך האדם להתפלל לד' שהוא מקומו של עולם שלא יעזבנו ביד יצרו הרע. ... ואומר 'מלאכי אלוקים עולים' וגו' ירמוז אל בחינת מעשים טובים אשר ישתדל אדם בעולם הזה.

אבנר רועי, חבר קיבוץ סעד, אב לששה סב לארבעה.
עובד במכירת הקיבוץ, כתב עבודת מחקר על תקופת בית שני.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat.hashavua.htm

כדי לקבל את הדף בכל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של תנועת הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת. ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039